

Specialskolekørsel

23/5595 *Åben Sag*

Sagsgang

BUU, Høring, BUU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Specialskolekørslen blev indliciteret medio 2017, og i den forbindelse blev der indkøbt busser. Flere af busserne blev på det tidspunkt købt kontant, og en større del af busserne står nu overfor en udskiftning (12 busser ud af 20 busser).

I denne sag skal der tages stilling til, om specialskolekørslen fortsat skal løses af kommunen, og som følge heraf igangsættes et EU udbud af nye busser til Elevbefordringen. I den forbindelse skal der også tages stilling til finansieringen af de nye busser.

Alternativt skal der tages stilling til om specialkørslen igen skal udbydes til en ekstern vognmand. Ved evt. udlicitering skal der også tages stilling til, om Elevbefordringen skal afgive et kontrolbud. Det er udgangspunktet jf. indkøbspolitikken, at der gives mulighed for et kontrolbud, men det er ikke et lovkrav. Såfremt det besluttes at lade en ekstern leverandør løse opgave, gælder reglerne om virksomhedsoverdragelse af medarbejdere. Der vil også skulle tages stilling til eventuel merudgift ved kontrakt med ekstern leverandør.

I denne sag beskrives de forskellige scenarier, herunder fordele og ulemper, og der lægges op til at sagen sendes til høring inden endelig beslutning.

Historik

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2016-2019 besluttede Kommunalbestyrelsen, at der skulle gennemføres en besparelse på Norddjurs Kommunes kørsel med elever til specialskoler. Opgaven med specialskolekørsel blev udført af Skjern Bilen frem til medio 2017. Besparelsen var i 2017 på 0,4 mio. kr. og 1,0 mio. kr. i hvert af de efterfølgende år.

På den baggrund besluttede et flertal i Kommunalbestyrelsen på et møde den 8. december 2015, at Norddjurs Kommunes specialskolekørsel skulle indliciteres med virkning fra skoleåret 2017/2018.

I perioden september 2016 til juni 2017 blev der gennemført et EU-udbud om en kontrakt på indkøb af minibusser til Norddjurs Kommune.

Tidspunktet for levering af de nye minibusser viste sig desværre at falde sammen med, at Skatteministeriet havde fremsat Lovforslag L4 vedrørende ”Lov om ændring af registreringsafgiftsloven og brændstofforbrugsafgiftsloven”.

Det medførte en risiko for, at leasing ville være en betydeligt dyrere løsning i registreringsafgift for Norddjurs Kommune.

Den eneste mulighed for at undgå denne usikkerhed og en evt. merudgift til registreringsafgift ville være, at Norddjurs Kommune købte en del af minibusserne kontant.

På mødet i Kommunalbestyrelsen den 12. december 2017 blev det derfor besluttet at købe en del af minibusserne fremfor at lease dem.

Et uddybende notat vedrørende finansiering af minibusser er vedlagt som bilag.

Nuværende markedssituationen på levering af busser

Forvaltningen har i maj 2023 gennemført en markedsafdækning på levering af busser. Der har været afholdt dialog med både forhandlere og opbyggere af busser. Baggrunden for markedsafdækningen var blandt andet at undersøge den generelle markedssituation på busser, herunder leveringssituationen samt muligheden for El-busser.

Alle leverandørerne kunne oplyse, at der i øjeblikket er stor efterspørgsel på nye busser, men at der samtidig ikke produceres et stort antal busser.

Der er i øjeblikket derfor ca. 1-1,5 års leveringstid på levering af nye busser.

Leverandørerne kunne oplyse, at markedet for el-busser ikke er nær så langt som markedet for el-biler. Der er i øjeblikket ganske få busser, som kan leveres med el som drivmiddel. Det er derfor fortsat fossilebrændstoffer, som er mest udbredt som drivmiddel. De få el-busser, der findes på markedet, er dog væsentligt dyre end busser, der kører på fossilebrændstoffer, samtidig har busserne alene en rækkevidde på maksimalt 200 km.

Nedenfor beskrives forskellige scenarier for den fremtidige specialskolekørsel.

Scenarie 1. Opgaven løses fortsat internt

I øjeblikket varetages specialskolekørslen af Elevbefordringen. Der er en kørselsleder og pt. 20 chauffører i Elevbefordringen, og de sørger for befordringen til og fra Djurslandsskolen for Norddjurs Kommunes elever samt enkelte elever i andre kommuner. Elevbefordringen står selv for at bestille service og sørge for syn af bilerne samt tilrettelæggelse af kørslen.

Elevbefordringen har i dag 20 busser til at befordre ca. 150-160 specialskoleelever. Busserne kører i gennemsnit ca. 45.000 km pr. år. Den nuværende flåde af busser består af 15 stk. M2 busser (dvs. busser med en totalvægt på max. 5.000 kg og med 60 pct. registreringsafgift) og 5 stk. M1 busser. (dvs. busser med en totalvægt på max. 3.500 kg og med 150 pct. registreringsafgift).

En stor del af busserne er ved at være meget slidte, hvilket betyder, at der er mange udgifter til vedligeholdelse af busserne, og de står derfor overfor en udskiftning i løbet af de kommende 1-2 år. Norddjurs Kommune står derfor overfor at påbegynde udarbejdelsen af et EU-udbud bestående af 12 stk. nye M2 busser til Elevbefordringen. Dette forventes at tage 6-9 måneder at udarbejde selve udbudsmaterialet. Hertil kommer levering af busser på minimum 12 måneder. Herved får Elevbefordringen kun M2 busser, hvilket er med til at sikre en mere effektiv kørsel og drift af området.

Finansieringen af de nye busser kan enten ske via køb af busserne eller leasing af busserne.

Ved køb af 12 stk. M2 busser skal der udarbejdes et anlægsforslag, der vil indgå som en del af budget 2025. Ved en indkøbspris på ca. 0,700 mio. kr. pr. bus vil den samlede indkøbspris udgøre ca. 8,400 mio. kr.

Finansiell leasing betyder, at Kommune Leasing mod betaling af en leasingydelse, stiller driftsmidler til rådighed for Norrdjurs Kommune i en aftalt periode på f.eks. 5 år. Efter udløb af leasingperioden skal der indfries en aftalt restværdi svarende til køretøjets forventede restværdi. I leasingperioden får Norrdjurs Kommunen fuld brugsret over driftsmidlet men også al risiko og ansvar forbundet med udstyret. På nuværende tidspunkt er renten hos Kommune Leasing ca. 4,0 pct. Ved en indkøbspris på ca. 0,700 mio. kr. pr. bus og med en restværdi på 0,250 mio. kr. efter 5 år vil den samlede årlige leasingydelse udgøre ca. 1,300 mio. kr. årligt i de første 5 år. Restværdien vil blive finansieret ved et salg af de enkelte busser. Der er i øjeblikket kun afsat budget til leasingydelse på ca. 0,650 mio. kr. pr. år, og restbeløbet på ca. 0,650 mio. kr. vil der skulle findes finansiering via omprioritering indenfor Børne- og Ungdomsudvalgets ramme eller via tilførsel af midler i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Fordelene ved, at opgaven forsat løses internt er, at der ydes en høj grad af service, sikkerhed og fleksibilitet over for det enkelte barn/familie. Desuden drives ordningen på en effektiv måde, hvilket også ses, når Norrdjurs Kommune sammenligner ordningen med andre kommuner, hvor ordningen varetages af en ekstern leverandør.

Scenarie 2. Elevbefordringen bydes ud til ekstern leverandør med mulighed for kontrolbud

Ved en eventuel udlicitering af Elevbefordringen, skal der gennemføres et EU-udbud efter udbudsloven.

Det forventes, at et udbud af Elevbefordringen som minimum vil tage 12-15 måneder at gennemføre, da udbuddet vurderes at have en høj grad af kompleksitet.

Yderligere vil det også kunne få indflydelse på tidsplanen, hvis der skal afgives kontrolbud, og hvis der skal ske virksomhedsoverdragelse af nuværende medarbejdere.

Tidsplanen lægger op til, at der vil være knap 1 år fra kontraktindgåelse til kontraktstart, dette skyldes, at forvaltningen på nuværende tidspunkt ikke har kendskab til, om en eventuel kommende leverandør skal foretage en større investering i køretøjer, før leverandøren vil kunne overtage befordringen af elever i Norrdjurs Kommune. Derfor er der jf. ovenstående afsnit om

markedssituationen taget højde for leveringstiden på nye busser forventes at være minimum 12 måneder. Se forslag til tidsplan i vedlagte bilag.

Kontrolbud

Såfremt der træffes beslutning om udlicitering af Elevbefordringen, skal der tages stilling til, om Elevbefordringen skal afgive et kontrolbud i forbindelse med gennemførelsen af et EU-udbud.

Det må forventes, at der vil være et stort ressourceforbrug ved udarbejdelse af kontrolbuddet.

I det tilfælde at kontrolbuddet ved evalueringen af indkomne tilbud vurderes at være det økonomisk mest fordelagtige på baggrund af de fastsatte evalueringskriterier, vil det betyde, at opgaven fortsat skal løses af Norddjurs Kommune. Da kommunens nuværende busser til Elevbefordringen står overfor en udskiftning, vil dette betyde, at Norddjurs Kommune efter gennemførelsen af udbudsprocessen på Elevbefordringen og kontrolbud, skal igangsætte et nyt udbud på busser til Elevbefordringen. Det må forventes at denne udbudsproces vil skulle tage 6-12 måneder. Herudover må der yderligere forventes leveringstid på de nye busser, da disse skal bygges op. På nuværende tidspunkt er der minimum 1 års leveringstid på nye busser.

Det må derfor forventes, at der tidligst i løbet af 2026 vil kunne ske levering af nye busser til Norddjurs Kommune.

Det vil derfor betyde, at Norddjurs Kommunes nuværende busser, som står overfor udskiftning, i yderste konsekvens skal kunne holdes kørende i yderligere 3 år. Dette vil kunne medføre øgede omkostninger til service og vedligeholdelse samt evt. levetidsforlængende reparationer af busserne eller evt. udskiftning af enkelte busser før tid.

Opmærksomhedspunkter ved at ekstern leverandør løser opgaven kontra, at det fortsætter med intern model:

Det vil kræve ekstern bistand til gennemførelse af et udbud om udlicitering med virksomhedsoverdragelse af medarbejdere. Det er forvaltningens vurdering, at det vil koste omkring 0,500 mio. kr. dog med forbehold for, at det kan blive dyrere. Der vil samtidig være et træk på interne ressourcer i forbindelse med udarbejdelse af materiale mv. Samtidig vil et eventuelt

kontrolbud trække interne ressourcer og det vurderes, at der vil skulle afsættes ca. 0,200 mio. kr. til ekstern hjælp til kontrolbuddet.

Ophør af kontrakten før tid – hvis leverandøren går konkurs, eller ikke lever op til de krav og forpligtelser, som bliver fastsat i forbindelse med udbuddet. Ovenstående to risici vil kunne medføre, at Norddjurs Kommune med kort varsel kan risikere at stå uden kontrakt og i yderste konsekvens med dagsvarsel.

Det vil være nødvendigt at afsætte interne ressourcer til kontraktstyring, kontrol af regninger mv.

Utryghed for medarbejdere indtil endelig afklaring om det overdrages til ekstern leverandør.

Der er ikke mange eksterne leverandører på markedet – og ingen lokale har pt. kapacitet til at varetage opgaven – prisen kan blive højere end den nuværende.

Det skal bemærkes, at erfaringer fra andre kommuner viser, at der vil blive en indkøringsperiode for en ekstern leverandør, hvor der er risiko for, at ordningen ikke vil fungere optimalt. Hertil kommer, at det er forvaltningens vurdering, at der er en risiko for, at udgiften til Elevbefordringen vil være ca. 15 pct. til 20 pct. højere end nuværende udgift. En af årsagerne hertil, er bl.a., at det er et risikoelement for tilbudsgiverne, ikke at kunne ansætte chauffører på delt tjeneste. Desuden betyder Norddjurs Kommunes placering, at det vil være svært for en tilbudsgiver at varetage kørsel i nabokommuner i de ledige timer mellem morgen og eftermiddagskørsel.

Hvis en ekstern leverandør løser opgaven, vil det betyde, at opgaver med at drifte busser overgår til leverandøren, så skal skolen ikke stå for denne opgave. Drift af busser er ikke en kerneopgave for en skole.

Inddragelse af medarbejdere

Der findes i de kommunale kollektive aftaler om MED/SU regler om information og inddragelse af medarbejdere. Hertil kommer, at der på det kommunale arbejdsmarked findes ”Protokollat om medarbejdernes inddragelse og medvirken ved omstilling, udbud og udlicitering”. Det vil sige, at kommunen skal informere og inddrage SU/MED, hvis kommunalpolitikkerne påtænker og senere

beslutter at iværksætte et udbud, som kan medføre, at f.eks. kommunens opgaver overdrages til en ekstern leverandør. Der er altså tale om inddragelse og information af SU/MED, før der træffes beslutning om iværksættelse af et udbud. Der lægges derfor op til, at MED udvalg for Elevbefordring høres, inden der træffes beslutning.

På mødet skal Børne- og Ungdomsudvalget drøfte sagen og sende sagen til høring i bestyrelser og lokale medudvalg på skoleområdet, Handicaprådet og lokal medudvalg område Grenaa (STU). Høringsfristen fastsættes til den 7. september 2023.

Herefter skal sagen igen behandles i Børne- og Ungdomsudvalget på mødet den 14. september 2023. På mødet skal der tages stilling til følgende:

- Om Elevbefordringen fortsat løses internt, og der laves et udbud af nye busser, som leases. Herunder skal der tages stilling til finansieringen af leasingudgiften i budgetlægningen for 2025.

eller

- Om Elevbefordringen bydes ud til ekstern leverandør. Herunder skal der tages stilling til finansiering af merudgifter ved kontrakten i forbindelse med budgetlægningen for 2026.
- Det skal drøftes, om der skal laves et kontrolbud jf. retningslinjerne for indkøbspolitikken.

Økonomiske konsekvenser

Norddjurs Kommune har været i dialog med andre kommuner, der i 2021 og 2022 har gennemført et udbud af bl.a. specialskolekørsel. Set i forhold til udbud gennemført i Skanderborg Kommune og Viborg Kommune peger beregningerne på at et udbud i Norddjurs Kommune til ekstern leverandør vil medføre en stigning af udgifterne på mellem 15 og 20 pct. svarende til mellem 1,500 mio. kr. og 2,000 mio. kr. Men den endelige pris kendes først ved en evt. tilbudsindhentning.

Såfremt det besluttet, at opgaven fortsat drives internt, vil der skulle findes yderligere 0,650 mio. kr. årligt til dækning af merudgifter ved leasing.

Det skal bemærkes, at det vil kræve ekstern bistand til gennemførelse af et udbud om udlicitering med virksomhedsoverdragelse af medarbejdere. Det er forvaltningens vurdering, at det vil koste omkring 0,500 mio. kr., dog med forbehold for at det kan blive dyre. Der vil samtidig være et træk på interne ressourcer i forbindelse med udarbejdelse af materiale mv. Samtidig vil et eventuelt

kontrolbud trække interne ressourcer og det vurderes, at der vil skulle afsættes ca. 0,200 mio. kr. til ekstern hjælp til kontrolbuddet.

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at Børne- og Ungdomsudvalget drøfter sagen, og sender sagen til høring i bestyrelser og lokale medudvalg på skoleområdet, Handicaprådet og lokal medudvalg område Grenaa (STU)

Beslutning i Børne- og ungdomsudvalget den 17-08-2023

Godkendt.

Bilag:

1 - 3507280 Åben Bilag vedrørende specialskolekørsel (85187/23) (H)